

Մ Է Ճ Մ Ռ Ի Ա Յ Ը Հ Ա Վ Ա Տ Ի Ս

ԻԻԶԻՆՃԻԻ — ՕԵՆԷ

(1870)

ՆՈՒՄԵՐՈ 547

ՂԿՂ ՐԵՃԵՊ Ա

ՄԵՃՈՒՆԱ ՐԵՃ ԲՈՂՆԱՐԿ
ՍԵՆԷԼԻՆԻ 150 ՊԵՃ
ԱԼԹԵՐ ՄԱԼԵՐԸ 80

ԲԱՐՍԻ ԷՐԹԵՍԻ
ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 21

ԻՆՉ ՄԱԼԵՐԸ 45
ՏԱՆԵՍԻ 20 ՊԵՅԻԼԸ 40 ԳԱՐՄԱՅ

ԼԵԱՅՈՒՆԿԱ
ՀՈՒՑԵՄԲԵՐ 3

ԱՅԻՌԱՆԷ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 21

ԳԻԻԶԻԼԻՔ ՊԻՐ ԹԷՔՏԻՐ

Հասունիսթ ֆրգաւր . պիր վագըթ
Թահրիրէն վէ Թագրիրէն , քէնտի Թա-
րաֆլարընտա պուլունան ճիւհէլայը
զապլթ , սայիրլէրինի Թէշլիգ , վէ միւ-
լէթի իսքեաթ իթմէք իշին , պիր
եօլ պուլունայար իտի , եանի բիւր
չէշմ իլէ էօթէքինին պէրիքինին հասպ
էլ պէշէրիյէ տիւլար օլապիլէճէքլէրի
պիհուզուրլուգ վէ խասարաթմա միւն-
Թագրի օլարագ , պիրիսինին պաշը աղ-
ըրտըմը , եախօտ պիր ճիհէթլէ միւ-
Թէզարուր վէ ըախնէտար օլտու՝մու ,
իշթէ պէլապընը պուլտու վէ Հասուն
էֆէ . Թանըմտըզլարը իշին , միւսթա-
հազգ ճէզալարա ուղրատըլար տէյու ,
Թէվաթուր իտէրէք , պու կիպի պու
ալէմի ֆանիտէ ալէլ ումու՝ վուզ ուի
միւնէրրէտ օլաճագ հալլէրտէն իսթի-
ֆատէ իթմէք սէվտապընտա իտիլէր ,
Պինանէն ալէյ , միլլէթ Թարաֆտարը
օլան ըուհպանըն պիրիսինէ . Պէյօղ-
լու եանկընը մինասիպլէթի իլէ , վէ-
ըանէլէր արասընտան կէշէր իքէն , ու-
ֆագ պիրթաշ բարչասը իսապլէթ իլլէ-
տիքտէ , իշթէ մինթարաֆ իլլահ գա-
զէպլէնտի տէտիլէր վէ եազտըլար , ապա
տիւշիւնմէյէրէք քի , էյէր պու կիպի
Թապի շէյլէրի միւնաղաթ վէ գազէպ
ատտ իթմէք լազըմ կէլէճէք օլուր ի-
քէ , աճապա քէնտի Թարաֆլարընտա
օլան բարասըն պիրիսինին աթէշտէ
իհրագ օլմասընը . վէ տահա պիրիսի-
նին վիւճիւտինէ նուզուլ իսապլէթ ի-
տէրէք , մէթուր հալտէ եէրինտէն
գըմրլաանմայա գուտրէթի գալմա-
տըլընը , էլթաֆը Պարիսին հա՛նկը
պիր քէրէմի իգթիզասընտան հա-
ըլ օլան պէյիլէք պիր միւքեաթաթ

էսէրինէ համլ վէ հասը իթմէլի տիր ,
Հասունիսթլէր պէյլէ վայիֆ վէ չիւ-
րիւք վուզ ուաթլարտան տափալարընը
հազգլը օլտուղունա տայիր իսպաթ-
լար վէ տէրիլէր արամայա գալգըշ-
տըզլարընտան պաշգա , Գատը քէյ-
տէ քեային խանէտանըն պիրիսինին
եաթտըզը գարեօլա ճիպիլիլինէ կի-
րիպ չըգան սիվրիսինէկէրտէն պիլէ ,
տափալարընը հազգլը օլտուղունա
տայիր իսպաթ վէ մուապլէթ արա-
մայա վարընճայատագ Թէնէզգիւլ վէ
իթթիքեապ իթտիքլէրի հալտէ , պու
տէֆա օլ Թէֆթիշ իթտիքլէրի սիվրի-
սինէկէրտէն քէք ֆարգլը սիւրէթտէ
օլան իթալիա ապէրինին Թագըմ Թա-
գըմ Բօմայա կիրմէլէրինի , վէ օլ մու-
պարէք մահալի քեամիլէն քէնտի
զապլէլարընա կէշիլմէլէրինի . վէ գար-
տինալ Պարնապօ իլէ սայիրլէրինի Թա-
ճիզ իթմէլէրինի , նէ՞ տէրէճէյէտէք
աճապա էսէրի միւքեաթաթլը Պա-
րի ատտ իտէճէքլէր մի . Ալեանաք
եան Հ . Եղիշէ վարդապետին պաշը-
նա իսապլէթ իտէն պիր Թաշ վար-
չասը իլէ , ճիպիլիլիլինէ կիրիպ չը-
գան սիվրիսինէկէրի Թէֆթիշ իտէն-
լէր , պու հալլէրի աղ վագըթ զար-
ֆընտա կէօրտիւքլէրինտէ , նէ՞ տէրլէր
աճապա , էյէր տէրին սիւքիւթիւ իլ-
թիյար իտէրէք , պիր շէյ տէմէյէ պի-
լէ մէճալլէրի գալմամիշ իսէ , պիզ
պու հալտէ քէնտիլէրինէ ինճիլի շէ-
րիֆին պիր էմրինի իթթար իտէրիզ .
« Առաջնորդք կղրք , որ զսթղուկս
քամէք , իւ զուղտս կըլանէք » » վէ
տէֆա « զի՛ տէսանէս զշիւղ ական եղ-
բոր քու՛մ , եւ ՚ի քու՛մ ական զգե-
րանըդ ոչ տեսանես » . Եանի « հա՛յ
քէօր գըլալուզլար , քի սիվրի սի-
նէքլէրի սիւզափլիլիլինէզ հալտէ , աէ-
վէլէրի եուտարընըզը վէ նիշին գա-

ընտաշընըզըն կէօգիւնտէ օլան չէօ-
փիւ ֆէրք իթտիլիլինէզ հալտէ , սիզին
կէօգիւնիւզտէ օլան պիր տիրէյի կէօր-
մէզսինիզ . »

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԷՃՆԷՊԻՅԷ

ՀԱՐԳՏԱ ԲՈՒՍԻԱ

Թաշքէնտտէն էնվալիո թիւս զա-
ղէթասընա շէյլէ եազըլլէլ տըր :

Թիւրքիսթան վալիաթ Թարաֆըն-
տան Պուխարայա կէօնտէրիլէն Բուս
մէմալու 35 էիւն գաստըր մէմալիքի
էճնէպիլէտէ վագըթ կէշիլտիքտէն
սօղրա , յունիս 22 տէ Բուսիայա ալ-
տէթ իլլէմիշ տիր . Աֆղանիսթան սէ-
ֆիրի Պուխարատա օլտուղու վագըթ
մէմալու միւմայիլէյս տախի օրատա
պուլունմուշ տուր . Սէֆիրի մէրգու՛մ ,
մէմալու միւմայիլէյս օլան հիւսնի
գապուլիլէթտէն զայլէթ խօշնուտուղ
օլուպ , պու խօշնուտուղուղունու
Պուխարա էմիրինէ պէյան իլէ , կէրի
չէքիլմէք իսթէմիշ իսէտէ , էմիրի միւ-
մայիլէյս , էյլէ պիր մուամէլէտէ
պուլունմամասը իշին սէֆիրի մէր-
գու՛մա ըէճա իլլէմիշ տիր :

Սէյլէնտիլինէ կէօրէ , Աֆղանլար ,
Բուսիանըն մէմալիքի վասիասընընգաք-
չըսընտա պիր մէթէրիս օլմագ իշին Ա-
մու — տայիրա իւզէրինտէ պիր գալէա-
նըն ինչասընա տայիր էմիրտէն Բուս-
սաթ իսթէմիշլէր , վէ Բուսիայա գար-
չը կէրէք ապէր վէ կէրէք ապէճէճէ
Պուխարիսթան հիւքիւմէթինէ հմտատ
իթմէյի վատ վէ նիհայէթ Թաշ կուր-
կան նամ մահէլլտէ 120.000 Աֆղան-
տան միւրէքքէպ պիր օրատա մէվճուտ
պուլունտուղուղունու պէյան իլլէմիլլէր
տիր :

Բուս մէմուրու օլան միւրալայ Նօս-
սօյիւնին խոստումը միւսիւն վէ միւ-
թէտիլ խորիւրի սայէսինտէ, Բուսիւնըն
բօյիլիւր սար իւսթէ չըգմըշտըր, չիւն-
քի էմիթի միւմայիլէյհ, Բուսիւրայ
թարաֆ օլարադ այան աշիքեար պէ-
յանը էֆքեար իյլէմիշ տիր :

Պիր ադ սօղրա, Պուխարա էմիրի,
Թիւրքիսթան վալիսինէ պիր մէքթուպ
եազմիշ տրր : էմիրի միւմայիլէյհ, պի-
զիմ (Բուս) մէմուրունու Պուխարատա
իզամէթի միւստէթինտէ, քէնտի ըի-
այէթ վէ տօսթլու զունուն էսիրէրինի
Բուսլարա կէօսթէթմէքտէն կէրի տու-
մաթըշ տրր : Նասըլ քի, Մ. Նօսօվիյին
խօսիտաթը իւզէրինէ Բուսիւր թիւն-
նարալըն Պուխարատա օլան մէսալիհի
մախսուսթէրինէ տայիր օլան նիգամլը
թէքլիֆէրի գապուլ օլունմուշլար
տրր : Մէմուրունու, Պուխարատան
եօյա չըգմըշտ արզու կէօսթէթմէքտէ,
Պուխարա էմիրի, միւմայիլէյհին ա-
զիմէթի կիւնիւ թայէթինի Բուսիւրլա-
լըն ըէրինէ հէվալէ իյլէմիշ տիր :

Մէմուրուն ազիմէթինին էվլէլիսի
եանի յուրիս 17 իննի կիւնիւ, էմիրի
միւմայիլէյհ, Սաիա ուսուլի իւզրէ,
մէմուրուն իւննըն մայէթի մէվնուտու-
նիս իքիւնի տէֆա օլարադ, իպրազը
ըիտիլ իյլէմիշ տիր :

Պուխարա էմիրի, մէմուրունու զու-
լիէնլու վէտա գապուլ իյլէթիքտէ,
միւմայիլէյհէ ըննա իթմիշ տիր քի,
քէնտի թարաֆընտան իպրադ օլունան
ասարը մուհապպէթ վէ տուալարընը
իլհադ իյլէթիքտէն մաատա, քէնտի
քէրաթլարընը սըտօ ու սատադաթը
իւզէրինէ տալի վալիսի միւմայիլէյհէ
թէէմինաթ վէրսին վէ Բուսիւրլալարա
գարըն մուգալէթի, պիր եազմըշ-
լըլա մէսի օլուպ, քէնտի քիթապ-
լըլա եազմըշ իյլա՜ օլունտուղունու
վէ միւսալէհա օլուպ պիթտիքտէն
սօղրա, վալիսի միւմայիլէյհին քեաֆ-
ֆէյի թէքլիֆէրինէ միւվաֆըք հարէ-
քէթ իյլէմէյէ չալըշալըրըն վէ սա-
պըգտա օլունուղու կիպի իլէրուտէ տա-
լիս Բրուտիա իլէ օլան հիւսնիւ իթթի-
ֆադա Կսալէ կէլմէմաթ իլին էլին
աէն կէլէն դայրէթի տիրիլ իթմէյէն
էէյին պէյան իյլէսին :

Էմիրին մախսուսթի վէ եազմըշլար-
ա Սէն Բէթէրսպուրկա կէլմիշ օլան

վէ Պուխարա հիւքիւմէթինին պաշ
վէքիլի օլան Ապալու Ֆաթիմա խան,
մէմուրունու զ իլէ կէօրիւշտիքտէ,
չիմաթի էմիր վէ մայէթինտէ օլան
վիւքէլալար հայաթտա օլտուգճա,
մէմայիլին սատաթէթինէ վէ միւսալէ-
հայա խահիշկէր օլանազլարընը, վէ
Բուսիա իլէ օլան միւնասէպաթը տօս-
թանէյէ խալէ կէլմէյէնի վէ Բու-
սիա թէպաալարընը Պուխարատա,
հիւքիւմէթին մուպլէնէթ վէ հիմայէ-
սինէ մազհար օլանազլարընը թէք-
լարէն թէէմին իյլէմիշ տիր :

Բուսիա մէմուրու, քէնտիսինէ օ-
լան հիւսնիւ գապուլ իյլէթտէն տօլա-
յը, էմիր վէ պաշ վէքիլինտէն միւ-
թէնէքթիր օլտուգտան սօղրա, մէ-
մուրին հիւքիւմէթ իլէ վէտալաշմըշ
վէ պատէհու եօլա չըգմըշ տրր :

Պուխարատա օլան Բուսիա մէմու-
րու, էֆքեար վէ նիյաթը մախսուսթ-
սինէ քեաթիլէն վալ օլուպ, էմիրի-
լէ օլան միւնասէպաթը տօսթանէմիլի
գապլիլէթմիշ տիր :

Կազէթ տը թրիէսթ նամ զա-
ղէթանըն պիր մուխպիրի, իթալիա
գրալը վիլիթօր Լամաննէլին խաթթը
աէսթի օլարադ, գօնթ Սան Մարթի-
նօ եէտի իլէ Բաբա հազրէթլինէ իր-
տալ գըլընան նաէնին խիւսապի մէ-
ալինի շու վէնէյէ պէյան իյլէմիշ տիր :
Գրալը միւշարիլէյհ, մէգթիւր նամէ-
սինտէ, Սալուա խանէտանըն հիւքմ-
տարը տայիմա իպրադը սատադաթ
իլլէմիշ օլունուղու կիպի, ըէյիսի Բու-
հանի մագաթլարա Բաբա հազրէթլէ-
րինէ քէնտի ըիտիլ վէ իթաաթընը
իպրադ իյլէմիշ օլտուգտան պաշգա,
քիւրսի չէրիֆին, պու աբա ասհա-
պը իթթիլալ թարաֆընտան տիւշարը
թէհիլէք օլանազլարը զաթը ֆազըլա-
նէլէլին պէյանէ մէգպուր օլունուշ, վէ
Բոմա մէմայիլի իլէ Բոմա չէհրինին
իթալիա հիւքիւմէթի թարաֆընտան
զապթը իլէ, Բաբանըն հիւքիւմէթի
Բուհանիլէսինէ պազասըն իզթիլա
իտէն թէէմինաթը վէրիլէսինէ իւ-
զուսթիլէսինտիլիւ իլին զաթը ֆազը-
լանէլէրինի իսքեթթա շալըշմըշ տրր :

Պուխարա պաշգա իթալիա հիւ-
քիւմէթի, Բոմա մէսէլէսի Գաթթիք

տէվլէթլէրի թարաֆընտան հալ օլուն-
նայա տէկին, Բաբա հազրէթլինէ 4
միլիոնու գ պիր մէաշ թախսիսինի թէ-
էմին իյլէթլին իլէ պէրապէր, հէման-
22 միլիոնա պալիլ օլան քիւրսի չէ-
րիֆ տէյունաթընըն թէէթլինտէն տէր
էօհաէ իթմէյէ հազըր իտուկինի պէ-
յան իյլէմիշ տիր : Ղազէթայի մէգթիւ-
րուն գապլիննէ, վիլիթօր Լամանուէ-
լին թէքլիֆէրի պունըրտան իպա-
րէթ օլուպ, նասըլ քի մալիւմ տիւր,
Բաբա հազրէթլէրի անլէրի գապուլ
իթմէմիշ տիր :

— Պէրլին 23 սեպտ : Բրուսիւնըն
ընամի զաղէթաթը, գօնթ տը Պիլմարգ-
թարաֆընտան տիւլիլէ կէնէպլիէտէ
մուգիւմ Սէմաննէա մէֆիլիլէրինէ կէօն-
տէրլէն իլի թահրիրաթը տէրճ իթ-
միշ տիր : Պիլմարգի, իլլազէն սեպ-
տեթեր 13 թարիլիլէ օլուպ, Գրան-
տանն եէնիտէն հիւքմէ գալգըլմաթը-
նա գարըն պիր թէէմինաթ իթթմէքթի-
զէմիլէթլինէ կէօսթէթմիշ, էօյլէ պիր
թէէմինաթ քի, Ֆրանսըլարըն թէ-
վէննէհի եանի մաատի թէէմինաթըն-
տան տահա էյի օլուն : « Միւսալէ-
հա իլին վուգու պուլան միւսալաթը-
միլ պաշգա պիր նիլէթէ մէպի օլուն-
յըպ, իլլա ճէնուպի ճիհէթտէ օլան
հուտուալարընը վէ հիւքմէ միւնա-
սիպ օլան մահլէլէրի կէնիլէթլինէ վէ
Ֆրանսանըն պիլէ թէհտիտ վիլիլիլի
գաթալարըն էլինտէն ալմադա չալըշա-
րադ, Սէմաննէա վէպա խուսուս ճէ-
նուպի թարաֆընտա ալըգ օլան հու-
տալարընը իւզէրինէ Ֆրանսանըն
հիւքմ իյլէմիլին միւշքիլէթմէք օլան
նաթ տրր աէմիշ տիր Պիլմարգ : Մօ-
տան սեպ. 16 թարիլիլէ կիտէն իքիւնի
թահրիրաթ, Մ. Թիւլ Ֆաթլըն պի-
րիննի թահրիրաթը ումուսթիլի վէ
Մ. Թիլիլին իլթիլաթ իթալիլի մէմու-
րիլիլի հազըլմաա օլուպ և գօնթ տը
Պիլմարգ, պու թահրիրաթլա իտաա
իտէր քի : Ալէմաննէա հիւքիւմէթի,
Ֆրանսանըն տալիլիլի իլլէրինէ գարըն-
մաթ իթթմէլիպ և Ֆրանսա հիւքիւ-
մէթի նէ գալըպա աէօթիլիլիլէ տէօ-
քիւսին քէնտիսինին հիւք վազիֆէսի
տէյիլ տիր : Աննադ նաթթէնուն հիւ-
քիւմէթի հէնուղ թէսմէն թանըլըն
պիր հիւքիւմէթ տիր : Սթրազպուրկ
վէ Մէց գալէալարըն Ֆրանսանըն էլին-

տէ գարորդիս, Ալեքանդրոսն մուհաֆազար, Գրանսանն թէճափու, զուհափու ապիմա զայիֆ օլաճաֆ տրը: Ա Պու ի.քի գալէպպաք եւտիմիդտէ օլաուճա, պիլլ քէնափմիզի մուհաֆա, զաւաքէրիզ: Ալեքանդրոս, իւք էլվէլ քէնափի տիւշմէն իւզէրինէ հիւճմ, իթմէյիպ, լաքին մուզայիրի օլաւաֆ, Գրանսա, չիմտի նէ մուսալէհա ազա օլունապիլիր իտէ օլաուճ, պիլլ միւթա, քէքէ կիպի նազար իտէճէք, վէ ազ վազլթաան երնէ, քէնափիմի գուվ վէթիլ գըլաա իտէքէք, չիմտի.քի գա, զաւաքէրիզ ֆիւթուհաթլաքին ին, լիւթաքէրիզ ալմաֆ, իշին լիւթաանեանն ֆաքէրինէ հիւճմէ կէլէճէք տիր: Է. րորանն աապիշինէ խալէլ կէլիր տէ, ֆի Ալեքանդրոսն հիւ պիր քիմնէ գ օր, գաւազ, Պիլլ մուհաթէպէյէ մէճպոն օլաուճուճու գէպէպէյէ, չիմտի.քի ճա, լիւթաքէրիզ միւքեաֆաթ օլաւաֆ, իլէրուտէ թէճմիսաթ իսթէրիզ:»

ՀԱՎԱՏՈՒԹՅՈՒՆ ՄԻՒԹԵՂԵԼՈՒԹԵՒՆ

Պէլ կրատտան սեպտեմբեր 22 թարիխէ Բրէս զազէթաւանա կէօնտէ, րիլէն պիր թէլէկրաֆա նազարէն, Ծը, րանսա իմքէրաթօլուզունուն պազը ալամէթլէրի, Գրանսա գօնաօլաւա, նէսինտէն գալարըլմըլ տրը:

— Աւսթրիա տա օլան Զէք էհա, ինիլին Գրանսանն ճիւճափաթլէթինէ օլան թէվէճէհիւհիւ միւպէյլին վէ ինայլի իմպար իլէ միւպիլ պիր լայի, հա, Բրաւա շէհրինտէ վէ անն ճի, վաշ քէօյլէրինտէ էօթէ պէրի կէզլն, մէքալէ տիր:

— Պէլպիստէն վէլէն մէքթուպա, քէն պէլաննա նազարէն, Մէյին ճի, վալարըլտու, Գրանսա պաշը պօղաֆ աաքէրլէրի, Ալաման օրտուսունա միւթա, սուս օլան պիր արապա միւհիմմաթը զապթլարընա կէլիրմիշլէր տիր:

— Խիօնիլիտէն իւք քալմպուրկ զա, զէթաւանա եազըլաղընա կէօրէ, Ծը, րանսա սէյեարէ աաքէրլէրի, մէքիւ, լաթ վէ միւհիմմաթ եիւքիւ օլան 100 գատար արապալը զապթ վէ արապա, լար իլէ պէրապէր կիտէն Բրուսիալը, լարը տալիս, գաթլ ու իտամ իթմիշ, լէր տիր:»

— Մէյին վէ թիօնիլին ճիւթը միւհիլէթինտէ իմքալի շէգալէթտէ պալաթնա Գրանսա պաշը պօղաֆ լարն իլէթտէ, Ծըքէք էսլապը կիլին, միւպիլ չօգ տա միւթա կէօրիւլմիւշ տիր:

— Փարսիան էյալէթլէրինտէ տիւշ, մէնէ մուշալէթլէթ իթմէք իշին պէօ, միւք զալլէթ կէօրիւլմիւշ, շէօյլէ, քի, Հալիլ շէհրինն տալիլէր պէլէտի, յէսի, սիւս հիլթիւտա իշին 300.000 ֆրանկ իթա իլլէմիշ տիր: Մալէն վէ Մէն—է—Լուարըն ումուրի մէճիւլէ, րի, հէր պիրի, սիւս աաթլն ալըն, միւթ իշին 30.000 էր ֆրանկ վէթմիշ տիր: Սարթ էյալէթլէրին ումուրի մէճ, իսի տալիս 40.000 իլէ յէարէ աաքէրի, նին սիւս հիլթիւտա իշին ի.քի պու, չուգ միլիոն ֆրանկ իթա իլլէմիշ տիր:

Ղարպի էյալէթլէրին օն պիր վա, իլլէրի, մուհաֆազարի միլլիյէ գրմնն, տա, Ղարպի օրտուսունուն թէճէրիլ իշին իշն նահիլէսինտէ թօլանըյօր, լար:

— Կէլէն սէնէ Բոմաա ազա օլու, նան մէքիսի րուհանիտէ Ծարգ քի, լիւթսինն հուգուգու գաթիմէ վէ մի, լիլէսինն մէրտանէ մուհաֆազա, վէ Բարանն շախսէն լայթլթէլիք մէսէ, լէսինն ճէրհ, վէ նիհայէթի Բարանն հիտալթլինն մուհիպ օլուպ, գալէմինն պաշընա գըրմալա գալըլըլան, վէ Պաղտատտա հիւքիւմէթի րուհանիյէսի քեալին պուլունան ֆիլտանն միլլէթի բաթրիլի իւլթալթլու շէրաֆէթլու Էու, սուֆ Աւաօ էֆէնտի ճէնապլէրի Բոմա, ճանիպիստէն հարէքէթլէ, պուլունան չէնա կիւն ագտէմ ճէրտաաթլէթ մու, վալէթլէթ պուլուրմուշլար: Մահալի իգամէթլէնալը Պէյօլլու տօղրու եօլուա վէնէտիգ սօգալը նումէրօ 17 րազամը իլլէ մուրազ գալմ իսանէ օ, լուպ, հէր քէսին վաճիպէյի զլմմէթի տիր պէօյլէ միլլէթ վէ վաթան համիսի պուլունան միւհիլէթէթ պիր մէսնէտ, տարը մուազգամըն նէզտինէ կիտիւպ իզհարը թէճէքքիւրլէ տուաւընը իս, թիւհամ իթմէք:

Մէսմուաթըլա կէօրէ, մուհա, յիլէյէ էֆէնտիյէ իթմապէն, թարա, ֆը միլլէթիմիդտէն պիր չօգ իմզա, լար իլէ պիր թէճէքքիւր լայիհաթ իմզալանըպ, թագաթիմ գըլընաճաֆ տիր:

— Պու կիւնքի Ծարգ Էրմէնի գա, թօլիլի ճէմաթլընտան ինայլի քէսամ, տէթրթ վարօր թուլթուպ, Սաաթալամ, էֆէնաթիլին Պէպլթուէ քեալին սա, հիլթանէլէրինէ կիտիւպ պիր արզոն, հալ թագաթիմ իտէճէքլէր վէ պուար, զուհալըն սուրէթինն եաթընքի նիւս, խէմիզաէ աէրճ իտէճէլիլ:

ՀԱՎԱՏՈՒԹՅՈՒՆ ԹԵՂԵԼՈՒԹԵՒՆ

Սէն—Բէթլէրգալուրկ 30 սեպ:

Բուսիանն րէսմի զազէթաւա, րուսիանն ճէնուպի Ղարպի թարա, ֆրնա րուսիա աաքէլէրին թէրաքիւմ իլլէտիլի վէ ճէնէրալ իլլէթիլէթին Սէն—Բէթլէրգալուրկ շալըլըլաղը վէ ճէլլէթի լիլիլէ իլլէ րուսիա մէյանն, տա կիւնքիլ քէր զուհուրի հալաաթիւ, լէրինն րէսմէն եալանա չրգարլօր:

Լօնտրա 30 սեպտեմբեր:

Օսմանլը գօնաօլիտի 42

41 1/2—3/4

Բուսիանն թուլթուլու րօլիթի, գաթնա տալիլ էնտիլէյի մուհիպ օ, լան թէվաթլուրարը սէպէպլէ ինկիլ, թէրա պօրսաթնտա խալէճան վու, գու պուլմուշ տուր:

Ֆէրիէր 30 սեպտ. ախշամըն սաաթ 4 իւնտէ:

Տիւն իլլէ վիլլէրի կիւն գալլա օլուշ տուր տէյի չըգան խալէրլէր եալան օլուպ, օլ կիւնլէրտէ հիւ պիր թիւ, ֆէնկ բաթլամմալ տրը: Պու կիւն Ծը, րանսալար, ճընճը ֆրըգանն պիր պէօլիլիւ իւզէրինէ հիւճմ իլլէմիշլէր իտէ տէ, կէրի սիւրլուլմիւշ վէ պէօ, յիւք թէլէֆաթլա մաղլուպ օլուպ, գալըլըլա տրը:

Ֆէրիէր 30 սեպտ.

Բէսմի: Պու սապահ, պիր չօգ Գրանսալը նիլալիյէ աաքէրլէրի պիլիմ, Ծընճը ֆրգա իւզէրինէ հիւճմ իլլէ, միլլէր վէ այնի վագրթա իւլ թա, պուր Գրանսալար պիլիմ 5 ինճի ֆըր, գա իւզէրինէ հիւճմ իթմիշլէր, վէ պիր ալայ տալիս 11 ինճի ֆրգալա գար, չը պիր կէօթէրիլ իլլէմիշ տիր: Պի, զիմ ֆէթիյաթ աաքէրլէրիմիզ տալիլ օլմաթըր հալտէ մուհաթէպէ 2 սաաթ սիւրթիլ քալէն սօղրա, տիւշմէն (Ծը, րանսալար) պէօլիւք թէլէֆաթլա կէ,

րի չէք իմիշ վէ տէր հալ գալէալարն ալթընա սըղընմըշար տըր : Պիգիմթէ լէֆաթըմըղ հէնուզ մալիւմ օլմայըպ հալ պու քի չօգ տէ յիւ տիր : Եիւզ լէրճէ էսիր զապթ իյլէմիշիզ տիր : Բըրուսիանըն վէլիի ահտը պու գալկա տա մէվճուտ իտի :

Միւնտօլ շհայմ 30 սեպ .
 րէսմի : Պու կէնն աքէրէրիմիզ Սթրազպուրկա կիրմիշէր վէ Սէն-Թօմա քիլիսէսինտէ տէր հալ պիր գուտ տասը շէրիֆ թագտիս օլունմուշ տուր 500 տէն միւթէճապիզ զապթման , մուհարէպէ յի հազըրէտէ Բրուսիայա գար շը սիւհն աթմայաճագլարը իչին նա մուսու իւզէրինէ օլան եէմին քեա հատլարընը իմզալամը իքէն , էլլի , եիւզ գատար զապթման էսիր օլմուշ լար տըր : Սթրազպուրկա էսիր օլան նէֆէրաթը աքէրիչէնին սայըսը հէնուզ թաստիգ օլմամըշ , չիւնքի պիր տիւզիյէ թէսլիմ օլանլար վար տըր : Շէհրի մէզպուրտէ օլան եազմա չօգ տուր : չիմիյէ գատար պուլունան թօրլար 1070 թանէ հիսապ օլույօր : Սթրազպուրկուն պանգասընտա , հիւքիւմէթէ ալիտ օլտուզու հալտէ 2 միլիոն ֆրանգ վէ սահիպէրի շիւպհէլի օլարագ 8 միլիոն ֆրանգտան միւթէ ճալիզ մէպլազպուլունմուշ տուր : Պուլարտան պաչգա , պիր չօգ միւհիմ մաթ վէ հաթթա գաթի չօգ չուհա պուլունմուշ տուր :

Ֆէրիէր 30 սեպտ . սապահ .
 Հափաթիսաթը սահիհէյէ նազալէն , մահը հալին 24 վէ 25 ինճի կիւնլէրի փարիսին սօգ ազլարը իչինտէ գալկալար օլմուշ , վէ պու գալկալար աէպլպինտէն տօլայը , սուրէթի ինթիլիսապարըն իճրասը էմրի կէրի ալըն մըշ տըր :

Թուր 1 հոկտ . ախշամըն սաաթ 44 ինտէ :

Մահը հալին 27 թարիսի իլէ փալիստէն չու աթիտէքի խապէրէր ալընմիշ տըր :

Չիրաթ նազըրընըն մահը հալին 16 թարիսիյէ չըգարտըղը պիր էմրէ նազարէն . մահը հալին 18 տէն իթիպարէն , փարիս էհալիսինին թէայեիւ չիւ էլէն կիւնտէ 500 թանէ էօքիւզ վէ 4000 թանէ տախի գոյուն սարֆ օլունաճագ վէ պու էթ մէնաուպ օլ

տուգլարը շէհրի էմանէթէրինտէ իսմէրի գայտ օլունմուշ օլան գասապլարըն էլի իլէ սաթըլաճագ վէ թարիֆասը տախի իլան օլունաճագ տըր :

Մահը հալին 26 ընճը կիւնիւ պիր Բրուսիալը զապիթ , իսի գալէասընըն թէսլիմ օլունմասընը թալէպ իյլէտիք տէ , գալէայի մէզքիւր գօմանտանը հայաթտա օլտուգճա , ապա թէսլիմ օլմայաճալընը ճէվապ իյլէմիշ տիր :

Փարիս հիւքիւմէթիսին պիր բօսթաճըսը փարիսէ կիլմէյէ մուվաֆֆագ օլմուշ տուր :

Բօսթա իտարէսինին բուխսաթը իւզէրինէ ֆրանսանըն սայիր մահէլէմինէ ճէզայիրէ վէ մէմալիքի էճնէ պիլէյէ կիտէճէք օլան ատի մէք թուպլար կազ իլէ տօլու պալօն իլէ կէօնտէրիլէճէք օլուպ , մէքթուպլարըն աղըրլըղը 10 կրամտան գիյատէ օլմայաճագ վէ պու մէքթուպլարըն ֆիյաթը 20 սանթիմ օլաճագ տըր :

Ֆար տիւ Պօֆօր զազէթասը , չու աթիտէքի թէլէկրաֆը մախսուսու նէշը իթմիշ տիր :

Լայպցիկ 30 սեպտեմբեր .

Մարէշալ Պազէն , Մէյլին թէսլիմի իչին , բրէնա Ֆրէտէրիք Շարլը իլէ մուխապէրէ իտէյօր :

Ֆրանսըղ ճէնէրալը Տիւքրօնուն ֆրգայի աքէրիյէսի Բրուսիալըլար տան մաղլուպէն կէրի գաշմըշ տըր : Փարիստէ հիւքիւմէթիսիլէք հիւքմ իտէյօր :

Ի Լ Ա Ն Ա Թ

ԳՈՂՂԻԱ ԵՒ ԲՐՈՒԻՍԱ

ՀԱԿԱՏԱՄԱՐՏԻ

1870 Ամին .

Մէզքիւր բիսալէ վէնէտիկին Ղազար Մանասթըրընտա հաֆթատա պիր տէֆա օլարագ , ճիւզ պէ ճիւզ նէշը օլունաճագ տըր :

Բ Ո Ւ Ղ Թ Կ Ա Թ Ո Ղ Ի Կ Ե Ա Յ

Հ Ա Յ Ո Յ

ՊԱՏՐԻԱՐԳՈՒԹԵԱՆ ԿԻԼԻԿԻՈՅ

Ի պատասխանի թղթոյ Պիոսի , Թ

Սրբազան քահանայապետին
 Հռովմայ

Մէզքիւր Երմէնիճէ բիսալէ լասթիք ճի տիւքքեանընտա 4 էր զուրուշա սաթըլար :

ԹԱԼԻՄԻ ԼԻՍԱՆԸ ԹԻԻՐԻ

ԵՍԵՐԻ

ՊՕՂՈՍ Պ . ԳԱԼԸՊՃԵԱՆ

ՅԻՑ ՂՐԵ 7

Հուրուֆաթը ճէտիտէ իլէ թապ օլունմուշ օլտուզու հալտէ հուրուֆաթը Օսմանիյէնին աքքեամ ու իթթիսալի գալտէլէրինի շաթիլ վէ գալէմի գէմանտա գուլանըլան իլսուխապէր , մէքթուպ վէ արզուհալար իլէ լիսանը Թիւքիտէ միւսթամէլ միւսթապըգաթը Արապիյէի (Արաբերէն համաճայնութիւն) միւսթէմէլ օլուպ , զիքր օլունան թահրիրաթըն նիւսիլէրի իլէ մէշգ տէրսի օլմագ իչին խաթթը բիւգա օլարագ գիլինտէ թէքրար ու իլալէ օլունմուշ օլան իչպու քիթաթը Տիւլան եօլու Գրաաթխանէսինտէ վէ Երմէնի քիթապճըլարտա սաթըլմագտա տըր :

ՀԵՄ ԱՎՃԻ ՀԵՄ ՃԱՄՊԱԶ

ՀԵՄ ՃԻՆԻՎԻԶ

ՄԵՓԻՍՏՈՓԵԼ

Պու բիսալէճիք իմզասընտան տախի մալիւմ օլտուզու հալտէ մամուլուն էմէքտարլարընտան պիրինին թէլէթի օլուպ , Մուշ վարգապետլէրին ալէյհինտէ եազըլմըշ տըր :

Մէզքիւր բիսալէ քիթապճըլարտա , զազէթա սաթըլարը եանընտա վէ պախուսուս իթթիսալըն գարշլարնտա օլուն թիւթիւնճիւ տիւքքեանընտա 3 էր զուրուշա սաթըլմագտա տըր :

ՍԱՀԻԳԻ ՄԵՍՈՒԼՈՒ ՂԱԶԵԹԱ

ՅՈՎԱԿԻՄ ԹԻԻԼՊԵՆՏՅԱՆ

ՍԹԱՆԳՈԼՏԱ ՁԻԶԵԹ ԲԱԶԱՐԸ ՆՈՒ

ՄԵԹՈ 45

ՃԵՄԵԹԵԹ ԻԼԵԹԵԹ ԹԱԳԱՆԵՍԻՍԻՅԵ